

Sterfte aan kanker ruim een kwart van totale sterfte

Kankersterfte

In 2000 stierven naar verhouding meer mannen dan vrouwen aan de gevolgen van kanker. Longkanker was voor mannen de belangrijkste oorzaak van sterfte aan kanker, voor vrouwen was dat borstkanker.

In 2000 overleden in Nederland ruim 140 duizend personen, 38 duizend personen overleden aan kanker. Kanker zorgt daarmee in 2000 voor ruim een kwart van de sterfte.

Longkanker meest voorkomend

Vormen van kanker die relatief veel dodelijke slachtoffers tot gevolg hebben, zijn longkanker (luchtpijpvertakkingen en long), borstkanker, dikke-darmkanker, kanker van het lymfatisch en bloedvormend weefsel (lymfeklierkanker, leukemie en dergelijke) en prostaatkanker. In totaal stierven aan deze vormen van kanker bijna 21 duizend personen, ruim de helft van de totale sterfte aan kanker. Longkanker was de belangrijkste oorzaak van sterfte aan kanker: 23 procent was toe te schrijven aan deze vorm.

Kankersterfte

Met de sterfte aan kanker wordt in dit artikel de sterfte aan kwaadaardige nieuwvormingen bedoeld. Naast kwaadaardige nieuwvormingen bestaan er ook niet-kwaadaardige nieuwvormingen. Hieraan overleden in 2000 ongeveer duizend personen.

Kankersterfte hoger onder mannen

In 2000 stierven naar verhouding meer mannen aan de gevolgen van kanker dan vrouwen, te weten 55 procent en 45 procent. Verder valt op dat mannen ruim twee keer zo vaak aan longkanker stierven als vrouwen, te weten 30 procent en 13 procent van de totale sterfte aan kanker. In 2000 was longkanker voor mannen de belangrijkste oorzaak van sterfte aan kanker, voor vrouwen was dat borstkanker. Borstkanker was voor vrouwen verantwoordelijk voor een vijfde van de sterfte aan kanker.

Vooraf 50-plussers

Het aantal sterfgevallen ten gevolge van kanker neemt sterk toe met de leeftijd. Onder personen van 50–89 jaar bedraagt het aantal gevallen van sterfte door kanker een paar duizend personen per vijfjaars-leeftijdsgroep. Het aantal sterfgevallen neemt vanaf 50-jarige leeftijd fors toe en bereikt een piek bij personen in de leeftijd van 75–79 jaar. In 2000 bereikt de totale sterfte een piek bij personen van 80–84 jaar. Onder 75–79-jarigen bedraagt het aantal sterfgevallen ten gevolge van kanker ruim zesduizend per jaar. Dat komt neer op 29 procent van de totale sterfte binnen die leeftijdsgroep.

Mensen die aan longkanker zijn overleden, sterven op wat

jongere leeftijd dan mensen die overlijden aan prostaatkanker. Het aantal gevallen van sterfte door longkanker toont een piek onder personen van 65–79 jaar, terwijl dat voor de sterfte aan prostaatkanker pas onder mannen van 75–84 jaar het geval is. Voorts begint het aantal sterfgevallen ten gevolge van longkanker reeds toe te nemen onder personen van 40–44 jaar, terwijl dat voor de sterfte aan prostaatkanker pas geldt voor mannen van 55–59 jaar.

De sterfte aan dikke-darmkanker, borstkanker en kanker van het lymfatisch en bloedvormend weefsel is het hoogst onder 75–79-jarigen. Opvallend is dat het aantal sterfgevallen ten gevolge van borstkanker al op relatief jonge leeftijd begint toe te nemen, namelijk onder vrouwen vanaf 35–39 jaar.

Overlijdensrisico

Niet alleen stijgt het aantal sterfgevallen met de leeftijd, ook neemt met het ouder worden het risico toe om aan kanker te overlijden. Dit risico wordt weergegeven als de kans om te overlijden aan kanker per 100 duizend van de betreffende bevolkingsgroep. Onder personen van 40–49 jaar bedraagt dit risico 80 per 100 duizend van de betreffende leeftijdsgroep, voor personen van 60–69 jaar is dit risico bijna 600 per 100 duizend. Mensen die aan longkanker overlijden, sterven op jongere leeftijd dan mensen die overlijden aan prostaatkanker. Het risico om te overlijden aan longkanker begint reeds toe te nemen onder personen vanaf 40-jarige leeftijd, terwijl dat voor de sterfte aan prostaatkanker pas geldt voor mannen vanaf 60-jarige leeftijd. Verder valt op dat de sterfte aan borstkanker al op relatief jonge leeftijd begint toe te nemen, namelijk onder vrouwen van 30–39 jaar.

Kankersterfte 1990–2000

Sinds 1990 is het aandeel van kanker in de totale sterfte met 27 procent vrijwel constant. Dit geldt voor zowel mannen (30 procent in 1990 en 2000) als vrouwen (25 procent in 1990, 24 procent in 2000). Het aandeel van kanker in de totale sterfte is

bij vrouwen lager dan bij mannen. Dat komt vooral door de sterfte aan kanker onder 70-plussers. Onder personen tot 70 jaar is dit percentage juist hoger bij vrouwen.

Naar leeftijd blijken er kleine verschillen te bestaan in de ontwikkeling van het aandeel kankersterfte tussen 1990 en 2000. De sterfte aan kanker in procenten van de totale sterfte onder personen van 20–29 jaar is met drie procentpunt toegenomen, net zoveel als onder personen van 60–69 jaar. Voor mannen bedraagt de toename van de sterfte aan kanker voor deze leeftijdscategorieën vier procentpunt. Voor vrouwen is de sterfte aan kanker voor personen van 30–39 jaar met maar liefst zes procentpunt afgenomen tussen 1990 en 2000.

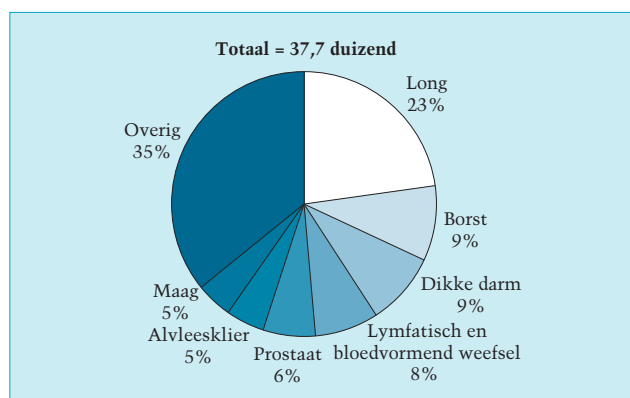
Rookgewoonten

Het aandeel mannen dat overlijdt aan de gevolgen van longkanker in procenten van de totale sterfte aan kanker is tussen 1990 en 2000 met vijf procentpunt afgenomen. Daarentegen is de sterfte aan longkanker voor vrouwen in diezelfde periode ongeveer even sterk toegenomen. De sterfte aan longkanker hangt samen met de rookgewoonten. Zo is de forse daling van het percentage rokers onder mannen in de periode 1960–1990 nog steeds van invloed op de huidige gevallen. Vrouwen zijn daarentegen meer gaan roken. Als gevolg van deze ontwikkelingen is het aantal gevallen van longkanker en de sterfte aan longkanker bij vrouwen sinds de jaren zeventig toegenomen.

De sterfte aan borstkanker in procenten van de totale sterfte aan kanker onder vrouwen is tussen 1990 en 2000 met twee procentpunt afgenomen. De afname van de sterfte aan borstkanker hangt samen met de invoering van het bevolkingsonderzoek. In eerste instantie, tot 1994, zijn hierdoor meer nieuwe gevallen van borstkanker aan het licht gekomen. Doordat een groot deel van de langzaam groeiende tumoren in de eerste ronde van het bevolkingsonderzoek is ontdekt, heeft het aantal nieuwe gevallen zich na 1994 gestabiliseerd. ◀

Suzanne Loozen

Sterfte aan kanker naar type, 2000

Sterfte aan kanker naar type en leeftijd, 2000

